

KOMBİNASYON

n tane nesnenin r tanesinin seçimine n elemanın r li kombinasyonları denir ve $C(n,r)$ veya $\binom{n}{r}$ ile gösterilir.

$C(n,r) = \binom{n}{r} = \frac{n!}{(n-r)! \cdot r!}$ ($r \leq n$)

- 1) $\binom{n}{0} = \binom{n}{n} = 1$
 2) $\binom{n}{n-1} = \binom{n}{1} = n$
 3) $\binom{n}{r} = \binom{n}{n-r}$
 4) $\binom{n}{a} = \binom{n}{b}$ ise $a=b$ ya da $a+b=n$ dir.
 5) $\binom{n}{0} + \binom{n}{1} + \binom{n}{2} + \dots + \binom{n}{n} = 2^n$
 6) $\binom{n}{r} + \binom{n}{r+1} = \binom{n+1}{r+1}$
 7) $P(n;r) = C(n;r) \cdot r!$

Örnek...1 :

$A = \{x, y, z\}$ kümesinin 2 elemanlı kombinasyonları ile 2 elemanlı permütasyonlarını karşılaştırınız.

- 2 elemanlı kombinasyonları = $\{x,y\}, \{x,z\}, \{y,z\}$
 2 elemanlı permütasyonları = $\{x,y\}, \{y,x\}, \{x,z\}, \{z,x\}, \{y,z\}, \{z,y\}$

Örnek...2 : $\binom{n}{n-1} = \binom{n}{1}$ olabiliriz. (özellik 2)
 $\binom{n}{2} = 3 \cdot \binom{n}{n-1}$ olduğuna göre, n kaçtır?

Kısaya göre
 $\frac{n \cdot (n-1)}{2 \cdot 1} = 3 \cdot \frac{n}{1} \Rightarrow \frac{n(n-1)}{2} = 3n$
 $n(n-1) = 6n$
 $n-1 = 6$
 $n = 7 //$

Örnek...3 :

Özellik 4
 $\binom{n}{3} = \binom{n}{6}$ olduğuna göre, n kaçtır?
 $3+6=n$ olmak (3=6 geçerli değil)
 $n=9 //$

Örnek...4 :

$\binom{8}{3} = \binom{8}{n-1}$ ise n' nin alabileceği değerler 2 durum ver-
 çarpımı kaçtır?
 $3+n-1=8$
 $n=6$
Özellik 4
 $3=n-1$
 $n=4$

Örnek...5 :

$\binom{7}{5} + \binom{7}{6} + \binom{8}{7} + \binom{9}{8} + \binom{10}{9} + \binom{11}{10}$
 toplamının sonucu kaçtır?
 $\binom{8}{6} \rightarrow \binom{9}{7} \rightarrow \binom{10}{8} \rightarrow \binom{11}{9} \rightarrow \binom{12}{10}$
 $6 \cdot 4 = 24 //$
Özellik 6'yı sırayla uygula-yalım.

Örnek...6 :

Özellik 6 $\binom{x}{4} + \binom{x}{5} + \binom{x+1}{6} = \binom{15}{y}$
 ise x+y kaç olabilir?
 $\binom{x+1}{5} + \binom{x+2}{6} = \binom{15}{y}$
 $\binom{12}{10} = \binom{12}{2} = \frac{12 \cdot 11}{2 \cdot 1} = 66 //$
Özellik 3

1. Durum	2. Durum	3. Durum
$x+2=15$ $x=13$ $y=6$ $x+y=19$	$x+2=15$ $6+y=15$ $x=13$ $y=9$ $x+y=22$	$x+2=6$ $y=15$ $x=4$ $x+y=19$

x+y sayısı
 19 veya
 22 olabilir. //

Örnek...7 :

$A = \{x, y, z, t\}$ kümesinin 2 elemanlı alt kümelerinin sayısı kaçtır?

$C(4,2) = \frac{4 \cdot 3}{2 \cdot 1} = 6 //$
 4 harften 2'sini seçmek

Örnek...8 :

7 elemanlı bir kümenin en çok 5 elemanlı alt kümelerinin sayısı kaçtır?
 en çok 5 elemanlı demek $\binom{7}{0} + \binom{7}{1} + \binom{7}{2} + \binom{7}{3} + \binom{7}{4} + \binom{7}{5}$
 demek. Temenden $\binom{7}{6}$ ve $\binom{7}{7}$ sini çıkarsak da olur.
 $= 2^7 - \binom{7}{6} - \binom{7}{7} = 128 - 7 - 1 = 120 //$

Örnek...9 :

9 elemanlı bir kümenin en az 2 elemanlı alt kümelerinin sayısı kaçtır?
 en az iki elemanlı demek $\binom{9}{2} + \binom{9}{3} + \binom{9}{4} + \dots + \binom{9}{9}$ demek.
 Tem altkümelerinden $\binom{9}{0} + \binom{9}{1}$ çıkarsak da olur.
 $= 2^9 - \binom{9}{0} - \binom{9}{1}$
 $= 512 - 1 - 9$
 $= 502 //$

KOMBİNASYON (SEÇME OLAYI)
(KOMBİNASYON - ŞEKLİ KOMBİNASYON - DEĞERLENDİRMELER)

Örnek...10 : (Kombinasyon) 7 kişi arasından en az 3 kişilik kaç komisyon oluşturulabilir?

Yani $\binom{7}{3} + \binom{7}{4} + \binom{7}{5} + \binom{7}{6} + \binom{7}{7}$ isteniyor.

Yada tümü $-\left[\binom{7}{1} + \binom{7}{2}\right]$ de diyebiliriz.

$$2^7 - 1 - 7 - \frac{7 \cdot 6^3}{2 \cdot 1}$$

$$128 - 1 - 7 - 21 = 99 //$$

Örnek...11 :

A = {a, b, c, d, e, f} kümesinin üç elemanlı alt kümelerinin kaç tanesinde

i) b bulunur? $\{b, -, -\}$

Braya kalan 5 harften 2'si seçilir.
 $\binom{5}{2} = \frac{5 \cdot 4}{2 \cdot 1} = 10 //$

ii) c bulunmaz?

$\{-, -, -\}$ çerçve 5 harften 3'ü seçilir.
 $\binom{5}{3} = \frac{5 \cdot 4 \cdot 3}{3 \cdot 2 \cdot 1} = 10 //$

iii) b bulunur, c bulunmaz?

$\{b, -, -\}$ braya c harfi (b de) kalan 4 harften 2 tane seçilir.
 $\binom{4}{2} = \frac{4 \cdot 3}{2 \cdot 1} = 6 //$

iv) b ve c bulunur?

$\{b, c, -\}$ braya kalan 4 harften biri seçilir.
 $\binom{4}{1} = 4 //$

v) b veya c bulunur?

= Tümü - b ve c'nin bulunmaması

$$= \binom{6}{3} - \binom{4}{3} = \frac{6 \cdot 5 \cdot 4}{3 \cdot 2 \cdot 1} - \frac{4 \cdot 3 \cdot 2}{3 \cdot 2 \cdot 1} = 20 - 4 = 16 //$$

Örnek...12 : (Sıra önemsiz. Kombinasyon)

Bir öğrenciden 10 soruluk bir sınavda 6 soruyu yanıtlaması isteniyor. İlk 4 sorudan en az 3 tanesini yanıtlamak zorunda ise bu öğrenci kaç farklı biçimde yanıt verebilir?

İki durum var
İlk 4 sorudan 3'ü kalan 6 sorudan 3'ü
İlk 4 sorudan 4'ü, kalan 6 sorudan 2'si

$$\binom{4}{3} \cdot \binom{6}{3} + \binom{4}{4} \cdot \binom{6}{2}$$

10. Sınıf Matematik Konu Anlatımı 2014-2015

$$\frac{4 \cdot 3 \cdot 2}{3 \cdot 2 \cdot 1} \cdot \frac{6 \cdot 5 \cdot 4}{3 \cdot 2 \cdot 1} + 1 \cdot \frac{6 \cdot 5}{2 \cdot 1} =$$

$$4 \cdot 20 + 15 = 95 //$$

Örnek...13 : (Sıra önemsiz. Kombinasyon)

Bir okulda 6 seçmeli dersten 2 tanesi aynı saatte okutulmaktadır. 3 ders seçmek isteyen bir öğrenci kaç değişik biçimde seçim yapabilir?

Dersleri isimlendirelim. A, B'den biri 2 şekilde seçilebilir. Diğer 4 dersten 2'si A, B'den yok. Diğer 4 dersten 3'ü

$$\binom{2}{1} \cdot \binom{4}{2} + \binom{2}{0} \cdot \binom{4}{3}$$

$$2 \cdot \frac{4 \cdot 3}{2 \cdot 1} + 1 \cdot \frac{4 \cdot 3 \cdot 2}{3 \cdot 2 \cdot 1} = 12 + 4 = 16 //$$

Örnek...14 :

a, b, c, d, e, t harfleri ile biri sesli ikisi sessiz, 3 farklı harfli kaç sözcük oluşturulabilir?

sıra önemli (kelime olduğundan) permütasyon

1 sesli, 2 sesizden oluşacağı için seslinin başta ortada ve sonda olma durumları ayrı incelenir. yada baştaki durumu incelenip 3 ile çarpılır.

2 sesizden biri $\binom{2}{1} \cdot \binom{4}{2} \cdot 3!$ → 3 harfin kendi arasında 2 sesizden biri $\frac{2 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1}{2!} = 72 //$

Örnek...15 :

8 öğrenci arasından 4 kişilik bir ekip, bu ekip içinden de bir başkan seçilecektir. Bir başkan ve üç üyeden oluşan bu ekip kaç değişik biçimde oluşturulabilir?

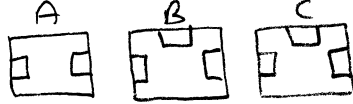
$$\binom{8}{4} \cdot \binom{4}{1}$$

8 kişiden 4 kişilerin seçimi
seçilen 4 kişiden 1 başkan seçimi

NOT
Bunlar bir işin iki kısmı olduğundan çarpma yoluyla sayma yapılır.

Örnek...16 :

Bir otelde iki yataklı bir, üç yataklı iki oda boştur. 8 kişi bu odalara kaç farklı biçimde yerleştirilebilir?

$$\binom{8}{2} \cdot \binom{6}{3} \cdot \binom{3}{3}$$

8 kişiden 2'si kalan 6 kişiden 3'ü kalan 3 kişiden 3'ü

NOT
Burada yataklara kişi seçmiyoruz, sadece odalara seçiyoruz. Mesela Aya seçilen iki kişinin yataklarının değişmesi yeni sıra oluşturmaz.

Örnek...17 :

a > b > c olmak koşulu ile kaç farklı üç basamaklı (abc) sayısı yazılabilir?

$$\binom{10}{3} = \frac{10 \cdot 9 \cdot 8}{3 \cdot 2 \cdot 1} = 120$$

NOT 10 rakamdan hangi çarpmaya seçerseniz seçin (mesela 2,6,1 seçmiş olabilir) Bunlar yukarıdaki a > b > c şartına uygun 216

teke bir 6 > 2 > 1 şeklinde 621 sayısı oluşturur. Yani cevap seçilebilen 3'ü kombinasyon sayısıyla aynı.

DEĞERLENDİRME - 1

1) $\binom{12}{2} + \binom{12}{3} + \binom{13}{4} + \binom{14}{5} = ?$

$\binom{12}{2} + \binom{12}{3} + \binom{13}{4} + \binom{14}{5} = \binom{14}{5} = \frac{14 \cdot 13 \cdot 12 \cdot 11 \cdot 10}{5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1} = 21 \cdot 13 \cdot 11 = 3003 //$

5) Bir toplantıda 20 kişi, herbiri diğerleriyle bir kez tokalaşmak koşuluyla kaç farklı şekilde tokalaşabilir?

20 kişiden seçeceğimiz 2 kişilik her kombinasyon (altkümeye) bir tokalaşma (birbirlikle) yapacağından tüm 2'li kombinasyonların sayısı tokalaşma sayısını verir.
 $\binom{20}{2} = \frac{20 \cdot 19}{2 \cdot 1} = 190 //$

6) 5 elemanlı alt kümeleri ile 6 elemanlı alt kümeleri birbirine eşit olan bir kümenin 10 elemanlı alt kümeleri sayısı kaçtır?

$\binom{n}{5} = \binom{n}{6}$ ise $n = 5 + 6 = 11$ olur.
 $\binom{11}{10} = \binom{11}{1} = 11$ tane //

7) 10 kişilik bir grupta A ve B kişileri aynı takımda oynamak istediklerine göre, 5 kişilik kaç farklı takım oluşturulabilir?

Birlikte takımda olacaklarsa demek ki 5 kişilik takımın 2 kişisi bunker. Ötamen kalan 3 kişilik kadroya geri kalan 8 kişi arasından seçim yapılmalıdır.

$\binom{2}{2} \binom{8}{3} = 1 \cdot \frac{8 \cdot 7 \cdot 6}{3 \cdot 2 \cdot 1} = 56$

8) Farklı 6 tane oyuncak iki kardeşe her birine en az bir tane vermek koşuluyla kaç değişik şekilde verilebiliyor.

1. çocuk 2. çocuk
ilk çocuk 1 tane alırsa kalan 5 tane 2. alırsa
 $\binom{6}{1} \cdot \binom{5}{5} = 6 \cdot 1 = 6$
ilk çocuk 2 tane alırsa kalan 4 tane 2. alırsa
 $\binom{6}{2} \cdot \binom{4}{4} = \frac{6 \cdot 5}{2 \cdot 1} \cdot 1 = 15$
ilk çocuk 3 tane alırsa kalan 3 tane 2. alırsa
 $\binom{6}{3} \cdot \binom{3}{3} = \frac{6 \cdot 5 \cdot 4}{3 \cdot 2 \cdot 1} \cdot 1 = 20$
ilk çocuk 4 tane alırsa kalan 2 tane 2. alırsa
 $\binom{6}{4} \cdot \binom{2}{2} = \frac{6 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 3}{4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1} \cdot 1 = 15$
ilk çocuk 5 tane alırsa kalan 1 tane 2. alırsa
 $\binom{6}{5} \cdot \binom{1}{1} = \frac{6 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2}{5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1} \cdot 1 = 6$
Böyle devam eder.
 $6 + 15 + 20 + 15 + 6 = 62 //$

NOT n kişi yuvarlak masaya (n-1)! şekilde oturur. 1 kişi dışırsa sabitlemek için ayrılmış oluyor.

2) 6 kız ve 5 erkek arasından 2 si kız 3 ü erkek 5 kişilik bir grup kızlar ayrılmamak koşuluyla yuvarlak bir masada kaç farklı şekilde yemek yiyebilir?
Bu soruda hem seçme hem dizi var. önce kombinasyondan seçip, sonra perm. yardımıyla dizeceğiz.

$\binom{6}{2} \cdot \binom{5}{3} \cdot (4-1)! \cdot 2! = \binom{6}{2} \cdot \binom{5}{3} \cdot 3! \cdot 2! = 15 \cdot 10 \cdot 6 \cdot 2 = 1800 //$

NOT Bu sorunun çözümünü videoda izlemek daha açıklayıcı olabilir.

3) A = {a, b, c, d, e} kümesinin üç elemanlı alt kümelerinin kaç tanesinde

i) b veya c bulunur?

= Tümü - b ve c bulunmayanlar
 $= \binom{5}{3} - \binom{3}{3} = \frac{5 \cdot 4 \cdot 3}{3 \cdot 2 \cdot 1} - 1 = 10 - 1 = 9 //$

ii) b ya da c bulunur

"b" olup "c" olmayacak + "c" olup "b" olmayacak.
 $\{b, -, -\} + \{c, -, -\}$

b ve c hariç kalan 3 harften $\binom{3}{2} + \binom{3}{2} = \frac{3 \cdot 2}{2 \cdot 1} + \frac{3 \cdot 2}{2 \cdot 1} = 3 + 3 = 6 //$

iii) c veya d bulunmaz? $\frac{3 \cdot 2}{2 \cdot 1} + \frac{3 \cdot 2}{2 \cdot 1} = 6 //$

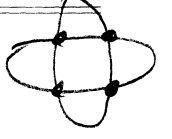
c ve d hariç kalan 3 harften 3! = seçilir.
 $\binom{3}{3} = 1 //$

4) a < b < c olmak koşulu ile kaç farklı üç basamaklı (abc) sayısı yazılabilir?

sifir her 9 rakamdan seçilirse sifir en sola gelmez zorunda olacağından sayı 2 basamaklı olur. 0 halde sifir kullanılmamalı.

cevap = $\binom{9}{3} = \frac{9 \cdot 8 \cdot 7}{3 \cdot 2 \cdot 1} = 84 //$

Herhangi iki elips en çok 4 noktada kesişir.

ŞEKLİ KOMBİNASYON SORULARI

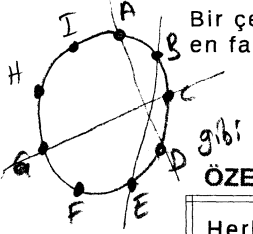
ÖZELLİK 1

Herhangi üçü doğrusal olmayan n noktadan en fazla $\binom{n}{2}$ tane doğru geçer.

Örnek...18:

Bir çember üzerinde bulunan 9 noktadan en fazla kaç doğru geçer?

$$\binom{9}{2} = \frac{9 \cdot 8}{2 \cdot 1} = 36 //$$

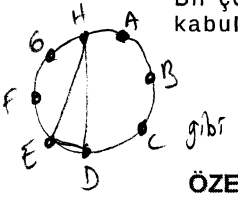
ÖZELLİK 2

Herhangi üçü doğrusal olmayan n noktadan en fazla $\binom{n}{3}$ tane üçgen oluşabilir.

Örnek...19:

Bir çember üzerinde bulunan 8 noktayı köşe kabul eden en fazla kaç üçgen çizilebilir?

$$\binom{8}{3} = \frac{8 \cdot 7 \cdot 6}{3 \cdot 2 \cdot 1} = 56 //$$

ÖZELLİK 3

Herhangi ikisi paralel olmayan n doğru en fazla $\binom{n}{2}$ tane noktada kesişir.

Örnek...20:

Bir çember üzerinde bulunan 5 noktadan geçen doğrular çizildiğinde en fazla kaç kesim noktası oluşabilir?

$$\text{Doğru sayısı} = \binom{5}{2} = \frac{5 \cdot 4}{2 \cdot 1} = 10$$

$$10 \text{ doğrunun kesim noktası} = \binom{10}{2} = \frac{10 \cdot 9}{2 \cdot 1} = 45 //$$

ÖZELLİK 4

Yarıçapları aynı olmayan n tane çember en fazla $\binom{n}{2} \cdot 2$ tane noktada kesişir

Örnek...21

Yarıçapları farklı 4 çember en çok kaç noktada kesişebilir?

$$2 \cdot \binom{4}{2} = 2 \cdot \frac{4 \cdot 3}{2 \cdot 1} = 12 //$$

Örnek...22:

Farklı 4 elips en çok kaç noktada kesişebilir?

$$\binom{4}{2} \cdot 4 = \frac{4 \cdot 3}{2 \cdot 1} \cdot 4 = 24 //$$

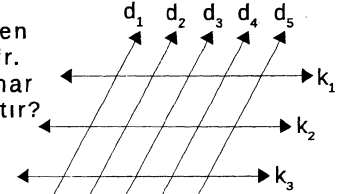
Her iki elipsin kesişme sayısı

ÖZELLİK 5

Birbirine paralel n doğru ile bunları kesen ve birbirine paralel olan m tane doğrudan en fazla $\binom{n}{2} \cdot \binom{m}{2}$ paralelkenar elde edilir.

Örnek...23:

Şekilde kesilmeyen doğrular paraleldir. Oluşan paralelkenar sayısı en çok kaçtır?

$$\binom{5}{2} \cdot \binom{3}{2} = \frac{5 \cdot 4}{2 \cdot 1} \cdot \frac{3 \cdot 2}{2 \cdot 1} = 30 //$$

Örnek...24:

Aynı düzlem üzerinde birbirine paralel olmayan 12 doğru vardır. Buna göre,

a) Bu doğrular en fazla kaç noktada kesişir?

$$\binom{12}{2} = \frac{12 \cdot 11}{2 \cdot 1} = 66 //$$

b) Bu doğrulardan 4 ü bir noktadan geçtiğine göre, en fazla kaç noktada kesişirler?

$$\binom{12}{2} - \binom{4}{2} + 1 = //$$

c) Bu doğrulardan 4 ü bir A noktasında, bunlardan farklı 3 tanesi de bir B noktasında kesiştiğine göre, en fazla kaç noktada kesişirler?

$$\binom{12}{2} - \binom{4}{2} + 1 - \binom{3}{2} + 1 = //$$

NOT Bu sorunun çözümünde videoda izleneni daha açıklayıcı olabilir.

Normalde $\binom{12}{2}$ 5f idi fakat 4 tanesi 1 noktada kesiştiğinden $\binom{4}{2}$ kadar kayıp var. +1 de 4 tanenin kesiştiği nokta

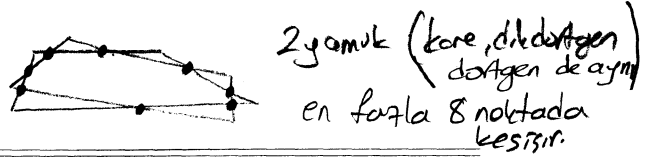
ÖZELLİK 6

Uzayda, üçü bir doğru üzerinde bulunmayan n nokta $\binom{n}{3}$ sayıda düzlem belirtir.

Örnek...25

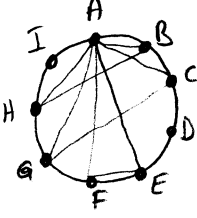
Uzayda, üçü bir doğru üzerinde bulunmayan 6 nokta kaç düzlem belirtir?

$$\binom{6}{3} = \frac{6 \cdot 5 \cdot 4}{3 \cdot 2 \cdot 1} = 20 //$$

DEĞERLENDİRME - 2

- 1) Bir çember üzerinde bulunan 9 nokta vardır. Köşeleri bu noktalardan seçilen üçgenler içerisinde belli bir nokta tüm üçgenlerin bir köşesi ise bu şekilde kaç üçgen vardır?

A hepsinin ortak köşesi olsun. Demekki kalan 8 noktadan diğer 2 köşeyi seçmeliyiz.

$$\binom{8}{2} = \frac{8 \cdot 7}{2 \cdot 1} = 28 //$$

- 2) Düzlemde bulunan 10 doğru en çok kaç noktada kesişebilirler?

10 doğrudan seçtiğimiz her iki doğru bir kesim noktası demektir.

Kesim noktası sayısı = İkiser seçilen doğru sayısı

$$= \binom{10}{2} = \frac{10 \cdot 9}{2 \cdot 1} = 45 //$$

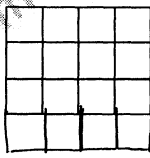
NOT 3. sorunun çok kısa bir yolu video kısmında olacaktır.

Döşeltme

Şekil 4×4 'lük kare olmalı.

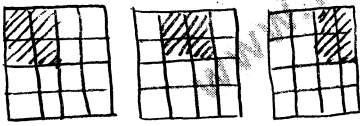
- 3) Şekilde 1 birim karelik 16 adet kare vardır. Şekilde toplam kaç kare vardır?

$$16 + 9 + 4 + 1 = 30 //$$

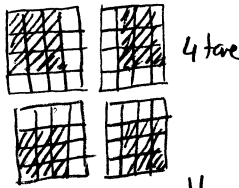

1 Birimlik $4 \cdot 4 = 16$ tane

2 birimlik olanı inceleyelim. 9 tane

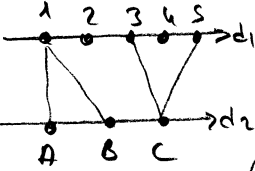

3 Birimlik olan

4 birimlik

- 4) 5 tanesi d_1 doğrusu üzerinde, 3 tanesi d_2 doğrusuna paralel bir d_3 doğrusu üzerinde olan 8 farklı nokta kaç üçgen oluşturur?

İki çeşit üçgen oluşur. Tepesi d_1 'de olup tabanı d_2 'de olanlar, tepesi d_2 'de olup tabanı d_1 'de olanlar.

$$\binom{5}{1} \cdot \binom{3}{2} + \binom{3}{1} \cdot \binom{5}{2} = 5 \cdot \frac{3 \cdot 2}{2 \cdot 1} + 3 \cdot \frac{5 \cdot 4}{2 \cdot 1} = 15 + 30 = 45 //$$

- 5) 8 farklı çemberin kesişmelerinden en fazla kaç nokta oluşur?

n tane çemberin kesişme sayısı en fazla $\binom{n}{2} \cdot 2$ idi.

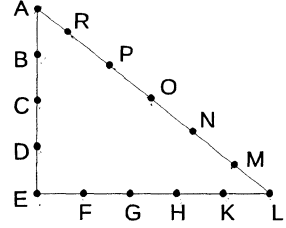
$$\binom{8}{2} \cdot 2 = \frac{8 \cdot 7}{2 \cdot 1} \cdot 2 = 56 //$$

- 6) Farklı 4 yamuk en çok kaç noktada kesişebilir?

$$\binom{4}{2} \cdot 8 = \frac{4 \cdot 3}{2 \cdot 1} \cdot 8 = 48$$

seçilen farklı yamuk sayısı $\downarrow$ Her iki yamukun kesişme sayısı (en çok)

- 7) Şekildeki üçgen üzerinde 15 nokta vardır. Bu noktaları köşe kabul eden en fazla kaç farklı üçgen vardır?

$$\binom{15}{3} - \binom{5}{3} - \binom{6}{3} - \binom{7}{3}$$

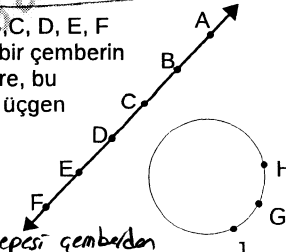
Hiçbiri doğrusal olmazdı bu kadar çözen oluşurdu

A, B, C, D, E doğrusal bunlardan gelecek üçgenler gelemez

E, F, G, H, K, L den gelecek olanlarda gelemez

A, R, P, O, N, M, L den gelecek olanlarda gelemez.

- 8) Yandaki şekilde A, B, C, D, E, F bir doğru H, G, J ise bir çemberin üzerindedir. Buna göre, bu noktalar ile kaç farklı üçgen çizilebilir?

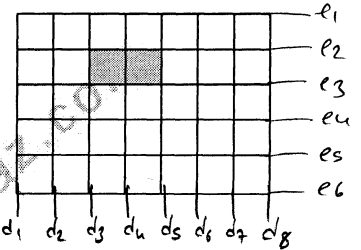
Tepesi doğrudan tabanı çembere seçilenler

+ tepesi çembere tabanı doğrudan seçilenler

+ tabanı da tepesi de çembere seçilenler

$$\binom{6}{1} \cdot \binom{3}{2} + \binom{3}{1} \cdot \binom{6}{2} + \binom{3}{3} = 6 \cdot \frac{3 \cdot 2}{2 \cdot 1} + 3 \cdot \frac{6 \cdot 5}{2 \cdot 1} + 1 = 18 + 45 + 1 = 64 //$$

- 9) Şekilde taralı bölgeyi kapsayan kaç tane dikdörtgen vardır?

$$\binom{2}{1}$$

e_1, e_2 den biri olmalı

e_3, e_4, e_5, e_6 den biri olmalı

$$\binom{4}{1}$$

d_1, d_2, d_3 ten biri olmalı

$$\binom{3}{1}$$

d_5, d_6, d_7, d_8 den biri olmalı

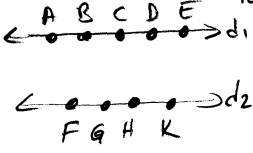
$$\binom{4}{1}$$

$$\text{Cevap} = \binom{2}{1} \cdot \binom{4}{1} \cdot \binom{3}{1} \cdot \binom{4}{1} = 2 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 4 = 96 //$$

ki bu taralı bölge bu şekilde seçilecek dörtgenin içinde kalsın.

KOMBİNASYON (SEÇME OLAYI)
(KOMBİNASYON - ŞEKLİ KOMBİNASYON - DEĞERLENDİRMELER)

- 10) 5 tanesi d_1 doğrusu üzerinde, 4 tanesi d_2 doğrusuna paralel bir d_2 doğrusu üzerinde olan 9 farklı nokta kaç doğru oluşturur?

$$\binom{9}{2} - \binom{5}{2} + 1 - \binom{4}{2} + 1 =$$

hiçbir doğruya sahip olmazdı. 9 noktanın oluşturacağı doğru sayısı

Ama bu 5 noktada sadece tek doğru oluşturur olmazdı

4 tanesi diğiyi oluşturdu.

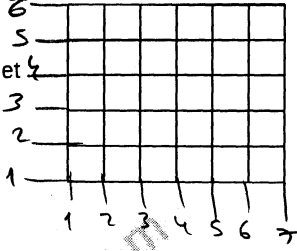
4 tanesi doğrusal olduğunda bunlarda bir doğru oluşmaz

5 tane doğrusal noktadan gelecek doğrular oluşmazdı

$$= \frac{9 \cdot 8}{2 \cdot 1} - \frac{5 \cdot 4}{2 \cdot 1} + 1 - \frac{4 \cdot 3}{2 \cdot 1} + 1$$

$$= 36 - 10 + 1 - 6 + 1 = 22 //$$

- 11) Şekilde 1 birim karelik 30 adet kare vardır. Şekilde alanı 1 birim kareden büyük kaç adet dikdörtgen vardır? (Kareler de dahil)

Tom dikdörtgenler - alanı 1 br olanlar

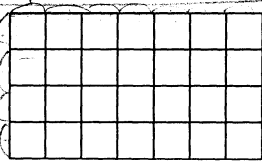
$$= \binom{7}{2} \cdot \binom{6}{2} - 5 \cdot 6$$

$$= \frac{7 \cdot 6^3}{2 \cdot 1} \cdot \frac{6 \cdot 5}{2 \cdot 1} - 30$$

$$= 21 \cdot 15 - 30$$

$$= 285 //$$

- 12) Şekil 1 birim karelerle oluşturulmuştur. Şekilde kare olmayan kaç dikdörtgen vardır?

Tom dikdörtgenlerden - (kare olanlar) şeklinde bulunur.

$$\binom{8}{2} \cdot \binom{5}{2} - (7 \cdot 4 + 6 \cdot 3 + 5 \cdot 2 + 4 \cdot 1)$$

8 dikey doğruya 2 tanesi seçilen
5 yatay doğruya 2 tanesi seçilen

1 birimlik kare sayısı
2 birimlik kare sayısı
3 birimlik kare sayısı
4 birimlik kare sayısı

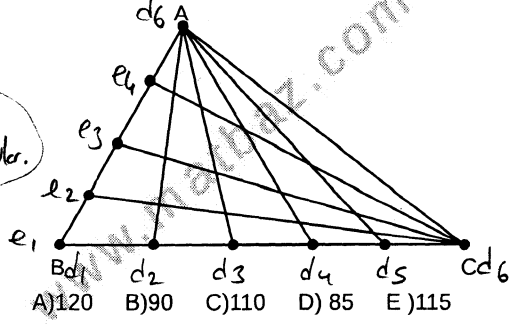
$$= \frac{8 \cdot 7}{2 \cdot 1} \cdot \frac{5 \cdot 4}{2 \cdot 1} - (28 + 18 + 10 + 4)$$

$$= 280 - (60)$$

$$= 220 //$$

NOT
Bu bölüm soru 12'nin çözümündeki yöntemle bulundu. Video çözümlerinde detaylandırılacaktır.

- 13) ABC üçgeni ise şekildeki doğru parçaları kaç tane üçgen oluşturmuştur?

Toplamda 10 doğru var.

$$\binom{10}{3} - \binom{6}{3} - \binom{5}{3} = \frac{10 \cdot 9 \cdot 8}{3 \cdot 2 \cdot 1} - \frac{6 \cdot 5 \cdot 4}{3 \cdot 2 \cdot 1} - \frac{5 \cdot 4 \cdot 3}{3 \cdot 2 \cdot 1}$$

$$= 120 - 20 - 10 = 90 //$$

normalde 10 doğrunun oluşturacağı üçgen sayısı

$d_1, d_2, d_3, d_4, d_5, d_6$ bir noktada kesiştiklerinden $\binom{6}{3}$ kadar üçgen oluşmaz

e_1, e_2, e_3, e_4, d_6 bir noktada kesiştiklerinden $\binom{5}{3}$ kadar üçgen oluşmaz

- 14) Bir çember üzerinde bulunan 9 noktadan geçebilecek en çok doğru sayısı yine bu noktalardan oluşturulabilecek en çok üçgen sayısından kaç azdır?

A)36 B)54 C)48 D)16 E)84

üçgen sayısı = $\binom{9}{3} = \frac{9 \cdot 8 \cdot 7}{3 \cdot 2 \cdot 1} = 84$

Doğru sayısı = $\binom{9}{2} = \frac{9 \cdot 8}{2 \cdot 1} = 36$

$$\frac{84}{36} = 48 \text{ daha azdır.} //$$